

Importanța managementului în educație

Prof. Stroian Zaharie

Școala Gimnazială „V. Jinga” Sighișoara

Managementul educațional este un domeniu de studiu și practică ce privește funcționarea unităților școlare. Nu există o definiție universal acceptată deoarece dezvoltarea sa își are originile în alte științe bine definite, precum sociologie, științe politice, economie și management general. Interpretările desprinse din aceste științe subliniază diferite accente ale managementului educațional.

Bolam (1999) definește managementul educațional drept „o funcție executivă pentru realizarea unei politici convenite”. El face diferența între managementul educațional și leadership-ul educațional, care are la bază responsabilitatea pentru formularea politicilor și după caz, transformarea organizațională. Sapre (2002) afirmă că managementul este un set de activități îndreptate spre utilizarea eficientă a resurselor educaționale pentru a atinge obiectivele propuse.

Managementul educațional ar trebui să se concentreze asupra scopurilor educației. Acestea fac obiectul unor dezbateri contradictorii continue, însă principiul corelării activităților manageriale cu scopurile educației rămâne un pilon vital. Aceste scopuri oferă direcția în care ar trebui să se orienteze managementul educațional. Managementul educațional este orientat spre a atinge unele obiective educaționale.

Managementul nu are obiective sau valori proprii. Urmărirea eficienței este obiectivul principal al managementului educațional, dar această eficiență constă în atingerea obiectivelor stabilite de alții (Newman și Clarke, 1994).

În timp ce atingerea obiectivelor educaționale este foarte importantă, aceasta nu înseamnă că toate obiectivele sunt potrivite, în special dacă sunt formulate de către guvern sau alte instituții oficiale. Atingerea obiectivelor educaționale este importantă, dar aceste obiective trebuie convenite de școală și de comunitate. Un management educațional de succes necesită un echilibru între valori, scopuri, strategii și activități. Scopul central al managementului este același în toate lucrările de specialitate, există însă un dezacord în stabilirea obiectivelor educației.

Obiectivele sunt stabilite și formulate cu un grad foarte mare de generalizare. De obicei ele se pot aplica pe scară largă, deoarece sunt adesea utopice, însă acestea furnizează un punct de plecare nepotrivit pentru acțiunile manageriale.

Beare, Caldwell și Millikan (1989) spun că „manageri excepționali au o viziune a școlii lor – o imagine despre cum ar trebui să arate școala lor în viitor – care trebuie acceptată și de comunitate”. Unde școlile au asemenea viziuni, este posibil să se atingă obiectivele stabilite și acțiunile lor să aibă rezultatul scontat.

Unele abordări ale managementului educațional se concentrează pe obiectivele educației în timp ce altele pun accentul pe obiectivele formulate la nivelul școlii. Există o serie de discuții contradictorii, de la cei care susțin că obiectivele educaționale sunt formulate de persoane care nu au avut de mult timp nici o legătură cu școala, până la cei care susțin că obiectivele formulate la nivelul școlii ar trebui axate pe specificul școlii și să aibă rezonanță pentru toate părțile implicate în actul educațional. O problemă în formularea acestor obiective este aceea că sunt incompatibile cu scopurile educației, sau că acestea satisfac unele aspirații, însă unele nu pot fi atinse. Majoritatea profesorilor doresc ca școala lor să urmeze politici care se corelează cu propriile interese.

Procesul de formulare a obiectivelor școlii este centul managementului educațional. În multe cazuri obiectivele sunt stabilite de directori sau directori adjuncți, care se consultă cu colegii care au experiență managerială sau cu unele persoane direct interesate în bunul mers al

școlii. Obiectivele școlii sunt influențate de comunitate și de mediul economic, și acestea pun sub semnul întrebării valabilitatea obiectivelor stabilite. Aproape toate țările au un curriculum național corelat cu formele de evaluare aplicate la nivel național, ceea ce nu lasă mult spațiu de manevră în ceea ce privește formularea propriilor obiective. Din această cauză școlile atunci când își formulează propriile obiective, pot doar să operaționalizeze obiectivele generale ale educației. Problema principală este măsura în care se pot modifica politicile guvernamentale și se poate impune o viziune proprie.

Gunter (2004) arată că termenii folosiți în acest domeniu s-au schimbat mult de-a lungul anilor, de la „administrație educațională” la „management educațional” și mai recent a apărut termenul de „leadership educațional”.

Un management eficient este esențial pentru atingerea obiectivelor stabilite pentru învățământ de către factorii decidenți, în special de cei care finanțează învățământul. Managerii de succes sunt axați pe învățare, acesta fiind scopul fundamental al educației, însă apar presiuni pentru producerea de rezultate. Pe măsură ce aceste presiuni sunt tot mai puternice, managerii trebuie să dea dovadă de măiestrie, flexibilitate și de cunoștințe solide pentru a putea conduce instituția școlară.

Bibliografie:

1. Bolam, L. and Deal, T. (1991) Reframing organisations. London: Wiley & sons.
2. Beare, H., Caldwell, B. and Millikan, R.H. (1989) Creating an excellent school. London: Routledge.
3. Kaplan R.S., Norton D. P., (2005), “The Balanced Scorecard: Measures that drive performance”, Harvard Business Review, Vol. 83
4. Yukl, G., (1989), “Managerial Leadership: a review of theory and research”, Journal of Management, Vol. 15
5. Neely A., Mills J., Platts K., Richards H., Gregory M., Bourne M., Kennerley M., (2000), “Performance measurement system design; developing and testing a process-based approach”, International Journal of Operations & Production Management, Vol. 20